

Л. В. Казанцева

Путілін Іван Іванович

ПУТІЛІН Іван Іванович (15. 11. 1883, м. Феодосія, нині АР Крим — 09. 03. 1954, Київ) — астроном. Чоловік [Н. Путіліної](#). Кандидат фізико-математичних наук (1936). Астрономією почав цікавитися ще під час навчання в гімназії. 1910 спостерігав за кометою Галлея (визначив її положення серед зір, оцінив блиск голови, розміщення та довжину хвоста); 1911 — комету Брукса та метеори (від 29 липня до 16 серпня зареєстрував 99 штук). Навчався в Московському університеті (1912—16), де 1924—33 й працював: 1924—26 — бібліотекарем, 1927—33 — науковим співробітником Астрономо-геодезичного інституту. У 1916—24 служив у армії (1922—24 — у корпусі військових топографів). За сумісництвом 1930—33 викладав у Московському енергетичному інституті. 1934—41, 1944—54 — у Київському університеті: 1934—41, 1944—54 — доцент, водночас 1934—41 та 1944—46 — старший науковий співробітник Астрономічної обсерваторії; 1937—41 — професор Інституту підвищення кваліфікації викладачів при Наркомосі УРСР. 1941—42 — у радянській армії. 1942—44 — доцент об'єднаного Українського університету та Кзил-Ординського педагогічного інституту (Казахстан). Наукові дослідження: небесна механіка; малі планети. Вивчав рух астероїдів, їхню фізичну природу, походження та зв'язок з іншими тілами Сонячної системи. Досліджував різні небесні тіла, місячні затемнення, сріблясті хмари тощо. На основі власних спостережень на меридіанному колі склав каталог положень червоних змінних зір. Автор монографії «Малые планеты» (Москва, 1953), що на той час була унікальною для світової наукової літератури. Засновник (1939) і перший голова Київського відділення Всесоюзного астрономо-геодезичного товариства; член Комісії з небесної механіки АН СРСР, Комісії з комет, метеорів і астероїдів АН СРСР і Метеоритної комісії АН УРСР. 1991 на його честь названо малу планету № 3577.

Основні праці

Орбіта малої планети 1048 Feodosia // Аналі Київської обсерваторії. 1936. Т. 6, вип. 2;
Инструкция для наблюдений малых планет. Москва, 1950; Масса кольца астероидов // Изв.
Астроном. обсерватории Одес. ун-та. 1952. Т. 3.

Рекомендована література

1. Яхонтова Н. С., Дроздов С. В. Иван Иванович Путилин // Публікації Київ. астрон. обсерваторії. 1961. № 9;
2. Конопльова В. Видатний дослідник малих планет // Короткий астрон. календар на 1993. К., 1992;
3. Казанцева Л. В., Кислюк В. С. Київське вікно у світ. К., 2006.

Бібліографічний опис:

Путілін Іван Іванович / Л. В. Казанцева // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-878858>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).